

**Житомирський
державний
університет імені
Івана Франка**

**Тернопільський
національний
педагогічний
університет імені
Володимира
Гнатюка**

**Київський
столичний
університет імені
Бориса Грінченка**

Littera Scripta Manet:

**Нові тенденції у перекладознавстві,
філології та лінгводидактиці у контексті
глобалізаційних процесів**

**Матеріали 3-ї Всеукраїнської науково-практичної
конференції здобувачів та молодих учених**

Житомирський державний університет імені Івана Франка,
5 листопада 2025 року

Житомир 2025

УДК 81'255:81'42:001.891

Н-76

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
Житомирського державного університету
імені Івана Франка від «28» листопада 2025 року,
протокол № 22*

Рецензенти:

Антонюк Н. М., кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, доцент, доцент кафедри теорії і практики перекладу з англійської мови Навчально-наукового інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Могельницька Л.Ф., кандидат філологічних наук, доцент, декан факультету педагогічних технологій та освіти впродовж життя Державного університету «Житомирська політехніка»;

Соловйова Л.Ф., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов Поліського національного університету.

Littera Scripta Manet : зб. наук. пр. за матеріалами 3-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів та молодих учених "**Нові тенденції у перекладознавстві, філології та лінгводидактиці у контексті глобалізаційних процесів**" / за ред. Полховської М. В., Борисенко Н.Д., Мосієнко О. В., Лисецької Ю. В. Житомир : ЖДУ ім. Івана Франка, 2025. Вип. 11. 406 с.

Збірник містить матеріали доповідей учасників 3-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, здобувачів та молодих учених «Нові тенденції у перекладознавстві, філології та лінгводидактиці у контексті глобалізаційних процесів», яка відбулася 5 листопада 2025 року в Житомирському державному університеті імені Івана Франка в межах відзначення Міжнародного дня науки. Теми доповідей охоплюють лінгвістичну, перекладознавчу та лінгводидактичну галузі.

Матеріали друкуються в авторській редакції. За достовірність фактів, цитат,

власних імен, посилань на наукові та літературні джерела, інші відомості відповідають автори публікації.

Думка редакції може не збігатися з думкою авторів.

©Колектив авторів,2025

© Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2025

68. Лучко О. О. Translation of Biological Terms	194
69. Маліновський І. В. Табуйована лексика в українських перекладах С. Кінга та А. Невілла	196
70. Мальченко Б. С. Культурні реалії в українському перекладі англомовних серіалів	199
71. Малярчук К. Д. Специфіка відтворення гендерних особливостей у перекладі роману Джейн Остін «Гордість і упередження» українською мовою	201
72. Мамчур Є. Р. Der Romane von e. M. Remarque: Besonderheiten der Übersetzung ins Ukrainische	205
73. Мамчур Ю. Р. Лінгвопрагматичний аналіз навчального контенту цифрових платформ для вивчення іноземних мов	207
74. Марічка А. А. Стилiстичні засоби як чинник формування ідіостилію Елізабет Гаскелл у романі «Північ і Південь»	210
75. Марчук В. О. Відтворення емоційної семантики німецьких фразеологізмів у перекладі українською мовою	213
76. Машталяр К. О. Difficulties In Learning English Vocabulary	217
77. Мельник А. А. Developing Students' Lexical Competence as the Basis of Foreign Language Acquisition)	219
78. Мельник В. О. Медіадискурс у сучасному інформаційному суспільстві	222
79. Мельниченко О. А. Семантична реалізація Modo Subjuntivo в іспанськомовному кінодискурсі	225
80. Міхальова А. О. Generational Representation in Media Discourse	228
81. Мороз А. Р. Норми вживання фемінітивів в іспанськомовному культурному просторі	232
82. Налисник В. В. Відтворення античного колориту у художніх творах	235
83. Нікітіна Є. В. Особливості перекладу словосполучень Business + Noun / Adjective	237
84. Ніколаєць Д. І. Рольова гра як засіб розвитку англомовного усного спілкування учнів старших класів	239
85. Нога К. В. Медична термінологія у фільмах і серіалах: що потрібно знати перекладачу та глядачеві	242
86. Нога К. В. Переклад радянських документів: компетенція білінгва чи професійного перекладача	245
87. Ноговська С. Г. Теоретико-методологічні засади перекладу гумору в іспанськомовній рекламі бобових	247
88. Огороднік Д. С. Використання інтерактивних засобів для розвитку інтонаційних навичок у німецькій мові	251
89. Олещенко Т. М. Функціонування англомовної суспільно-політичної термінології в міжнародних документах	253
90. Олійник С. Б. Developing Sociocultural Competence Through Foreign Literature	256
91. Островська О. А. Відтворення іронії в англо-українському публіцистичному перекладі	259

спілкування, критичного мислення, комунікативну гнучкість і здатність працювати в колективі, що особливо важливо для підлітків у процесі навчання іноземної мови.

Література

1. Черниш В. В. Організація та проведення рольових ігор на уроках іноземної мови. *Іноземні мови*. 2010. № 4. С. 7-15.

2. Ягупов В.В. Метод ділової гри в навчанні. Види ділових ігор. URL : https://eduknigi.com/ped_view.php?id=198).

3. Dmitrenko, N. Ye., Voloshyna, O. V., Pinaieva, O. Yu. Simulation Game in Quasi-Professional Training of Pre-Service Teachers. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series "Pedagogy and Psychology"*. 2022. № 8(2), Ppю 33-39. [https://doi.org/10.52534/msu-pp.8\(2\).2022](https://doi.org/10.52534/msu-pp.8(2).2022)

Нога К.В.
гр. МАУП-16
Тернопільський національний педагогічний університет імені
Володимира Гнатюка
Наук. керівник – к.ф.н, доцент Цепенюк Т.О.

МЕДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ У ФІЛЬМАХ І СЕРІАЛАХ: ЩО ПОТРІБНО ЗНАТИ ПЕРЕКЛАДАЧУ ТА ГЛЯДАЧЕВІ

Медичні фільми та серіали сьогодні користуються великою популярністю, як через акторів, що там грають, сюжети, які вони відображають, чи освітню роль, яку вони несуть в публіку. Сучасний кінематограф, створюючи лише розважальний контент, не обіцяє досягнути великих оборотів переглядів, як ті, які дають нові знання чи мають глибокий вплив на глядача. Знайомлячи аудиторію з базовою та вузькоспеціалізованою лексикою через екран, перекладачам необхідно забезпечити адекватний зміст, враховуючи особливості медичної мови, аббревіатур та скорочень, навіть якщо це базовий рівень. У цій праці ми проаналізуємо терміни, що найчастіше вживаються у серіалах «Доктор Хаус», «Анатомія Грей», «Хороший лікар» та інших кінематографічних роботах

медичного напрямку, та визначимо, як перекладачам зберегти адекватний, точний і зрозумілий перекладу глядачеві.

Медичні серіали та фільми вирізняються тим, що їхні герої використовують як професійну лексику, так драматичні й емоційні складові реплік. Завдання перекладача полягає у створенні ідентичного змісту діалогів мовою перекладу, але при цьому не перенавантажувати субтитри. А конкретика у розмові лікарів про хвороби, препарати, процедури, операції відкриває світ медицини глядачеві, викликає довіру й нові знання про те, що раніше ніколи не чув. І це приваблює. Це приваблює аудиторію своєю точністю, тому вдалий переклад не лише гарантує високі охоплення роботи, а й справжню і глибоку цікавість до тематики безпосередньо [1].

Варто приділити увагу, як лікарі на телеекрані використовують скорочення й аббревіатури у професійній лексиці. Медичні терміни часто довгі і багатогранні, тому в повному вигляді їх незручно вживати, а скорочення дозволяють передати той самий зміст коротко й ясно [2]. Та це може стати викликом у перекладі, адже не завжди в українській мові ми маємо ідентичний скорочений еквівалент. Розгляньмо приклади, які найчастіше можемо побачити на екрані та їх український переклад: *ER (Emergency Room) – Приймальне відділення; OR (Operating Room) – Операційна; ICU (Intensive Care Unit) – ВІТ (Відділення інтенсивної терапії); BP (Blood Pressure) – АТ (Артеріальний тиск); CPR (Cardiopulmonary Resuscitation) – СЛР (Серцево-легенева реанімація); IV (Intravenous) – В/В (Внутрішньовенно); CBC (Complete Blood Count) – ЗАК (Загальний аналіз крові); MRI (Magnetic resonance imaging) – МРТ (Магнітно-резонансна томографія); CT (Computed tomography) – КТ (Комп'ютерна томографія)*. У більшості прикладів ми бачимо відповідне скорочення, яке маємо в українській мові також, але є й такі випадки, як *ER (Emergency Room) – Приймальне відділення* чи *OR (Operating Room) – Операційна*, де передаємо визначення, замість скорочення, при цьому не навантажуюмо субтитри. Є можливість побачити скорочення в українській мові, коли в англійській зберігається лише термін: *УЗД (Ультразвукове дослідження) – Ultrasound*.

Окрім скорочень, в медичних фільмах та серіалах ми часто зустрічаємо й інші спеціалізовані терміни. Це можуть бути хвороби: *Pneumonia* – пневмонія, *Diabetes* – діабет, *Hypertension* – гіпертонія, *Asthma* – астма, *Allergy* – алергія, *Sprain* – розтягнення зв'язок, *Concussion* – струс мозку тощо. Частина тіла та органи: *Head* – голова, *Heart* – серце, *Lungs* – легені, *Kidneys* – нирки, *Throat* – горло, *Vein* – вена тощо. Лікування та процедури: *Surgery* – хірургічне втручання, *Physiotherapy* – фізіотерапія, *Vaccination* – вакцинація, *Antibiotics* – антибіотики, *Pain relief* – знеболення, *Stitches* – шви тощо.

Знання зазначених вище термінів і скорочень є критично необхідним для перекладача, це дозволить зрозуміло передати значення глядачеві та полегшити йому перегляд, аби той не загубився у сюжеті та зміг почерпнути нову інформацію. Насправді створення словника базової медичної (чи іншої) термінології до серіалу чи фільму спеціалізованого напрямку допоможе аудиторії швидше орієнтуватися під час перегляду та уникнути непорозумінь та додаткових пошуків пояснень того, чи іншого терміну.

Медичні серіали та фільми це не просто про приємні й розважальні сцени, це про її освітню роль та знання, які вони передають глядачам. Точний переклад це посередник між медичною реальністю та людиною в ній зацікавленою. Тому баланс між правильністю та доступністю цих термінів – завдання перекладача для комфорту глядача.

Література

1. Polycheva Y., Shevchenko Y. Features of the concept “Health/Unhelth” and its specificity of reproduction in modern english series. *Advanced Linguistics*. 2023. No. 12. URL: <https://doi.org/10.20535/2617-5339.2023.12.290114> (дата звернення: 16.10.2025).
2. Соляненко О. Особливості творення та вживання аббревіатур медичної термінології в англійських історіях хвороб. Сучасні тенденції розвитку мов. 2018. Т. 16, 9. С. 217–225.